

سرمقاله: مشتاقی و مهجوری در آرای قضایی

نگاهی به عنصر استناد و استدلال در رأی قضایی

سید مسین صفایی^۲

محمد درویشزاده^۳

مقدمه

اولین جرقه‌های مشروطه خواهی در ایران از صدور حکمی غیرمستند آغاز شد اشتیاق ایرانیان و احتیاج آنان به مستند بودن آرای قضایی ابتدا در متمم قانون اساسی مشروطه منعکس شد سپس در قانون اساسی جمهوری اسلامی در سال ۵۷ به تصویب رسید و در ادامه در متون قوانین مختلف و اسناد بالادستی و پایین دستی قوانین بازتاب وسیعی پیدا کرد. و هنوز هم با گذشت قریب به ۱۲۰ سال یکی از چالش‌های جدی نظام قضایی صدور رأی موجه مستند و مستدل است. از این‌رو نگاهی به تاریخ این مشتاقی و مهجوری در وصول به رأی مستند، موجه و مستدل اهمیت و ضرورت پیدا می‌کند.

اول- جرقه‌های آغازین در مشروطه خواهی ایرانیان:

وقتی قیمت قند و شکر افزایش یافت «میرزا احمد علاءالدوله» حاکم تهران، چاره در آن دانست که تاجران و کاسبان مربوط را فراخواند و به خاطر این اقدام آنها را توبیخ کند، یکی از معمران و پیشکسوتان به نام آقا سیدهاشم قندی به خود جرئت داد و در پاسخ حاکم مقتدر تهران

۱. قرآن کریم، سوره نساء، آیه ۹.

۲. استاد بازنشسته دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۳. قاضی پیشین دیوان عالی کشور و رئیس پژوهشکده حقوق و قانون ایران، تهران، ایران Email: darvishzadeh@lawpedia.ir

Email: hsafaii@ut.ac.ir